

**04.01.1961 TARİHLİ VE 213
SAYILI VERGİ USUL KANUNU
İLE 06.12.1984 TARİHLİ VE 3100
SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ
MÜKELLEFLERİNİN ÖDEME
KAYDEDİCİ CİHAZLARI
KULLANMALARI MECBURİYETİ
HAKKINDA KANUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN**

Kanun No : 3762

Kabul Tarihi: 28.08.1990

(07 Eylül 1991 gün ve 20984 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

**GEREKÇESİ
KANUN TASARISI
VE KOMİSYON
RAPORLARI**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU İLE 6.12.1984 TARİHLİ VE 3100
SAYILI KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI VE PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
RAPORU (1/841)

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : K.K.Gn.Md. 0711 Ol-208105297

26.8./991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 21.8.1991 tarihinde kararlaştırılan "213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6.12.1984 Tarihli ve 3100 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

A. Mesut Yılmaz
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Vergi sistemleri ile ekonomik ve sosyal yapı ve iktisadî kalkınma arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Ekonomik ve sosyal yapının değişmesine paralel olarak vergi sistemimizde de bugüne kadar bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Yapılan yasal değişiklikler ve beraberinde alınan idarî tedbirlerle Türk Vergi Sistemi ekonomiyapımıza uygun hale getirilmiştir. Ancak değişik ekonomik ve sosyal koşullara bağlı olarak vergi sistemlerinin belli aralıklarla gözden geçirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu Tasarı ile de vergi sistemimizin daha sağlıklı çalışması açısından bazı düzenlemeler yapılmaktadır.

Vergi Usul Kanununda öngörülen değişikliklerle belge düzeninin yerleşmesi, mükellefe belge düzenleme alışkanlığının kazandırılması ile vergi kayıp ve kaçığının önlenmesine ilişkin teknik düzenleme yer almaktadır.

6.12.1984 gün ve 3100 sayılı Kanun uyarınca ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetleri 1991 yılında başlayan mükelleflerin, bu mecburiyetleri 1992 yılına ertelenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile Vergi Usul Kanununun 242 nci maddesini takiben Mükerrer 242 nci madde eklenmiştir.

Bu maddeye göre, mükelleflere niteliklerini belirlediği elektronik cihazları kullanma suretiyle belge düzenlettirme ve kullanılacak özel cihazlardan çıkan pullan belgelere eklettirme hususunda Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Bakanlık bu yetkisini; iş grupları, sektörler, bölgeler, yerleşim birimleri, yıllık hasılat tutarları itibarıyla veya sabit bir işyerinde faaliyet gösterilip gösterilmediğine göre ayrı ayrı veya topluca kullanabilecektir.

Ayrıca, elektronik cihazlarla düzenlenen belgeler ile özel cihazlardan alınan pullan ihtiva eden belgelerin Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre düzenlenmiş belge hükmünde olduğu ve elektronik cihazların belirlenen niteliklere uygunluğu 6.12.1984 gün ve 3100 sayılı Kanunun 5 inci maddesine göre kurulan komisyonun görüşü alındıktan sonra Bakanlıkça onaylanacağı hükme bağlanmıştır.

Yine bu maddede mükelleflere kullanma zorunluluğu getirilecek cihazlar ile 3100 sayılı Kanuna göre nitelikleri belirlenen ödeme kaydedici cihazlar gerek piyasadan gerekse Bakanlıktan temin edilebileceği ve Bakanlığın bu cihazları temin etmeye, satmaya, zimmet karşılığı vermeye ve bunlarla ilgili bütçe işlemlerini yapmaya ve diğer usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bakanlıkça zimmet karşılığı verilen bu cihazların bozulması, çalınması gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelmesi halinde de cihaz bedelinin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre mükelleften tahsili yoluna gidilmesi öngörülmüştür.

Madde 2. - Bu madde ile 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna bir geçici madde eklenmektedir. Bu geçici madde ile 1991 yılı içinde ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti başladığı halde cihaz almamış olanlar ile yine bu Kanunun yayımı tarihinden sonra ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti başlayacak olanlar için bu mecburiyetlerinin başlama tarihini bir önceki yıl satış tutarları veya gayrisafi iş hasılatına göre 1992 yılının sonuna kadar uzatmaya ve bu süre sonuna kadar kademeli olarak yaymaya Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmektedir. Bu ertelemeyen, 1990 ve daha önceki yıllarda ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti başlamış olanların faydalanamayacağı tabiidir.

Öte yandan, aynı maddede isteğe bağlı olarak ödeme kaydedici cihaz alan mükelleflerin bu cihazları kullanma mecburiyetlerinin, cihazı aldıktan tarihten itibaren 30 gün içinde başlayacağı öngörülmektedir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU RAPORU

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas no. : 11841
Karar No. : 187*

27.8.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar kurulunca 26.8.1991 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı gün Komisyonumuza havale edilen "213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6.12.1984 Tarihli ve 3100 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Danışma Kurulunun 26.8.1991 Tarih ve 5 Sayılı tavsiye kararı doğrultusunda, Komisyonumuzun 27.8.1991 Tarihli 56 ncı Birleşiminin gündemine alınmış ve anılan birleşimde Hükümeti temsilen Maliye ve Gümrük Bakanı Başkanlığında, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ile; belge düzeninin yerleşmesi, mükellefe belge düzenleme alışkanlığının kazandırılması ile vergi kayıp ve kaçığının önlenmesine ilişkin teknik düzenlemeler yapılmakta, ayrıca ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetleri 1991 yılında başlayan mükelleflerin bu mecburiyetleri 1992 yılına ertelenmektedir.

Yapılan görüşmeler ve Hükümet temsilcisince verilen izahatlar sonucunda, tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun "Muhasebe Usulünü Seçmekte Serbestlik" başlıklı 175 inci maddesinin 1 inci fıkrasına, muhasebe usul ve esaslarını tespit etme, bunları mükellef, şirket ve işletme türleri itibarıyla uygulatma ve buna ilişkin diğer usul ve esasları belirleme konularında Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki veren bir hüküm yeni Çerçeve 1 inci madde olarak tasarıya ilave edilmiştir.

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanununa 241 inci maddeyi takiben, para hareketinde kullanılan belgeler olan poliçe ve bonolarda, vergi kanunları uyarınca kullanılan belge lerde bulunan asgari bilgilere paralel olarak ve Türk Ticaret Kanununa göre bulunması gereken bilgilerin yanı sıra yer alması zorunlu bilgileri belirleyen, ayrıca bono, poliçe, çek, senet, tahvil, hisse senedi, finansman bonosu, kâr ortaklığı belgesi ve benzeri kıy metli evrakın vergi belge düzenini sağlamak açısından ihtiva edeceği bilgileri tespit etmeye Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki veren Mükerrer 241 inci madde, tasarıya yeni Çerçeve 2 nci madde olarak eklenmiştir.

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanununa 242 nci maddesini takiben "Elektronik Cihaz la veya Tayin Olunacak Usulle Belge Düzenleme" başlıklı Mükerrer 242 nci madde ekleyen Çerçeve 1 inci Madde, 4 üncü fıkrasında yer alan "... satmaya ..." kelimesi metin den çıkarılmak ve 5 inci fıkrasına "... 6183 ..." rakamından sonra gelmek üzere "... sayılı ..." kelimesi eklenmek suretiyle Çerçeve 3 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

- 3100 Sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkındaki Kanunun "Yetki" başlıklı 10 uncu maddesini, vergi güvenliğini sağlamaya yönelik tedbirler alma konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığına verilen yetkinin kapsamını genişletecek doğrultuda değiştiren bir metin tasarı ya yeni Çerçeve 4 üncü madde olarak ilave edilmiştir.

- 3100 Sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna Geçici 1 inci Madde ekleyen Çerçeve 2 nci Madde Çerçeve 5 inci Madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 3 ve 4 üncü maddeleri ise 6 ve 7 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının başlığı yapılan değişiklikler ve kanun tekniğine uygunluk açısından "4.1.1961 Tarihli ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6.12.1984 Tarihli ve 3100 Sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Komisyonumuz ayrıca, konunun önemi ve aciliyetine binaen tasarının İttüğü 53 üncü maddesinin 2 nci fıkrası uyanca Genel Kurulda öncelikle görüşülmesini istemeyi kararlaştırmıştır.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan

Başkanvekili

Sözcü

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU İLE 6.12.1984 TARİHLİ VE 3100
SAYILI KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile ilgili değişiklikler.

MADDE 1. - 4. 1. 1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 242 nci maddeyi takiben aşağıdaki Mükerrer 242 nci madde eklenmiştir.

"Elektronik cihazla veya tayin olunacak usulle belge düzenleme

MÜKERRER MADDE 242. - Maliye ve Gümrük Bakanlığı; mükelleflere, niteliklerini belirlediği elektronik cihazları kullanırmak suretiyle belge düzenletmeye ve kullanılacak özel cihazlardan çıkarılan pullan belgelere ekletmeye yetkilidir. Elektronik cihazlarla düzenlenen belgeler ile özel cihazlardan çıkarılan pullan ihtiva eden belgeler bu Kanun hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş belge hükmündedir.

Elektronik cihazların belirlenen niteliklere uygunluğu 6.12.1984 gün ve 3100 sayılı Kanunun 5 inci maddesine göre kurulan komisyonun görüşü alınarak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca onaylanır.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı, elektronik cihazlarla veya kullanılacak özel cihazlardan çıkarılan pulları ekletmek suretiyle belge düzenleme yetkisini; iş grupları, sektörler, bölgeler, yerleşim birimleri, yıllık hâsılat tutarları itibariyle veya sabit bir işyerinde faaliyet gösterilip gösterilmediğine göre ayrı ayrı veya topluca kullanılabilir.

Mükellefler, 3100 sayılı Kanuna göre nitelikleri belirlenen ödeme kaydedici cihazlar ile birinci fıkrada belirtilen cihazları piyasadan temin edebilecekleri gibi, Maliye ve Gümrük Bakanlığında da temin edebilirler. Maliye ve Gümrük Bakanlığı bu cihazları temin etmeye, satmaya zimmet karşılığı vermeye bu konularla ilgili bütçe işlemlerini yapmaya ve diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Bakanlıkça zimmet karşılığı verilen cihazların bozulması, çalınması gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelmesi halinde cihaz bedelinin 6183 Sayılı Kanun hükümlerine göre mükelleften tahsili yoluna gidilir."

3100 Sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna Eklenen Hüküm

MADDE 2. - 6.12.1984 gün ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1. - Maliye ve Gümrük Bakanlığı; bu Kanunun yayımı tarihine kadar 3100 sayılı Kanun uyanca 1991 yılı içinde ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti başladığı halde, bu mecburiyeti yerine getiremeyen mükellefler ile daha sonraki tarihlerde mecburiyetleri başlayacak olanlar için, bu mecburiyetlerinin başlama tarihini bir önceki yıl satış tutarları veya gaynsafı iş hasılatına göre 1992 yılının sonuna kadar uzatmaya ve bu süre içinde kademeli olarak yaymaya yetkilidir.

İsteğe bağlı olarak ödeme kaydedici cihaz alan mükelleflerin bu cihazları kullanma mecburiyetleri cihazları aldıkları tarihten itibaren 30 gün içinde başlar."

MADDE 3. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
4.1.1961 TARİHLİ VE 213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU İLE 6.12.1984
TARİHLİ VE 3100 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN
ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARI KULLANMALARI MECBURİYETİ
HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA

KANUN TASARISI 213

Sayı Vergi Usul Kanunu ile İlgili Değişiklikler

"MADDE 1. - 4.1.1%1 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 175 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

...Ancak, Maliye ve Gümrük Bakanlığı; muhasebe standartları, tek düzen hesap planı ve mali tabloların çıkarılmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bunları mükellef, şirket ve işletme türleri itibariyle uygulamaya ve buna ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

"MADDE 2. - 4.1.1%1 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 241 inci maddesi takiben aşağıdaki Mükerrer 241 inci madde eklenmiştir.

MÜKERRER MADDE 241. - Mükelleflerin sattıkları emtia veya yaptıkları işler nedeniyle ortaya çıkan alacak ve borçları için bono veya poliçe düzenlemeleri halinde, bu poliçe veya bonoların Türk Ticaret Kanunu uyarınca bulunması gereken bilgilerin yanısıra aşağıdaki hususları da ihtiva etmesi zorunludur.

1. Mütteselsil seri ve sıra numarası.
2. Alacaklı ve borçlunun adı, adresi, bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarası.

Bono, poliçe, çek, senet, tahvil, hisse senedi, finansman bonosu, kâr ortaklığı belgesi ve benzeri kıymetli evrakın vergi belge düzenini sağlamak açısından ihtiva edeceği bilgileri belirlemeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 3. - 4. 1. 1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 242 nci maddesi takiben aşağıdaki Mükerrer 242 nci madde eklenmiştir.

"Elektronik Cihazla veya Tayin Olunacak Usulle Belge Düzenleme

MÜKERRER MADDE 242. - Maliye ve Gümrük Bakanlığı; mükelleflere, niteliklerini belirlediği elektronik cihazları kullanırmak suretiyle belge düzenletmeye ve kullanılacak özel cihazlardan çıkan lan pulları belgelere ekletmeye yetkilidir. Elektronik cihazlarla düzenlenen belgeler ile özel cihazlardan çıkarılan pulları ihtiva eden belgeler bu Kanun hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş belge hükmündedir.

Elektronik cihazların belirlenen niteliklere uygunluğu 6.12.1984 gün ve 3100 sayılı Kanunun 5 inci maddesine göre kurulan komisyonun görüşü alınarak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca onaylanır.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı, elektronik cihazlarla veya kullanılacak özel cihazlardan çıkarılan pulları ekletmek suretiyle belge düzenleme yetkisini; iş grupları, sektörler, bölgeler, yerleşim birimleri, yıllık hâsılat tutarları itibariyle veya sabit bir işyerinde faaliyet gösterilip gösterilmediğine göre ayrı ayrı veya topluca kullanabilir.

Mükellefler, 3100 sayılı Kanuna göre nitelikleri belirlenen ödeme kaydedici cihazlar ile birinci fıkrada belirtilen cihazları piyasadan temin edebilecekleri gibi, Maliye ve Gümrük Bakanlığında da temin edebilirler. Maliye ve Gümrük Bakanlığı bu cihazları temin etmeye, zimmet karşılığı vermeye bu konularla ilgili bütçe işlemlerini yapmaya ve diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Bakanlıkça zimmet karşılığı verilen cihazların bozulması, çalınması gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelmesi halinde cihaz bedelinin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre mükelleften tahsili yoluna gidilir."

3100 Sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun ile İlgili Değişiklikler

MADDE 4. - 6.12.1984 gün ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkındaki Kanunun 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yetki

Madde 10. - Maliye ve Gümrük Bakanlığı;

a) Ödeme kaydedici cihazların kullanılmalarıyla ilgili olarak, bu Kanunla belli edilen hususlar dışında uyulması gereken usul ve esasları belirlemeye ve bunlarda değişiklik yapmaya,

b) Talih oyunları işletmelerinde kullanılanlar da dahil olmak üzere para, marka ve jeton gibi araçlarla oynanan her türlü oyun makinaları ile akaryakıt sayaçları, parkmetre, otomatik satış makinaları ve benzeri cihazlarda hafıza tertibatı bulunma mecburiyeti getirmeye, bu tertibatın teknik ve fonksiyonel özellikleri ile uygulama usul ve esaslarını belirlemeye,

yetkilidir."

MADDE 5. - 6.12.1984 gün ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1. - Maliye ve Gümrük Bakanlığı; bu Kanunun yayımı tarihine kadar 3100 sayılı Kanun uyarınca 1991 yılı içinde ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti başladığı halde, bu mecburiyeti yerine getiremeyen mükellefler ile daha sonraki tarihlerde mecburiyetleri başlayacak olanlar için, bu mecburiyetlerinin başlama tarihini bir önceki yıl satış tutarları veya gayri safi iş hâsılatına göre 1992 yılının sonuna kadar uzatmaya ve bu süre içine kademeli olarak yaymaya yetkilidir.

İsteğe bağlı olarak ödeme kaydedici cihaz alan mükelleflerin bu cihazları kullanma mecburiyetleri cihazları aldıkları tarihten itibaren 30 gün içinde başlar." MADDE 6. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer. MADDE 7. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar kurulu yürütür.